

Van: Elektronische nieuwsbrief van het Centrum voor Agrarische Geschiedenis
<nieuwsbrief@CAGNET.BE> namens contact@CAGNET.BE
Verzonden: donderdag 5 maart 2015 16:49
Aan: nieuwsbrief@CAGNET.BE
Onderwerp: Nieuwsbrief - Het Virtuele Land: Nieuwsbrief maart - april 2015

Dit is de tweemaandelijks nieuwsbrief van het Centrum Agrarische Geschiedenis vzw.

Indien je deze mail niet meer wenst te ontvangen, klik dan op [deze link](#).

Nieuwsbrief

Nieuwsbrief maart - april 2015

In dit nummer

- [Nieuw themaverhaal: De ontwikkeling van het Vlaamse platteland](#)
- [Collecties in zicht](#)
- [Expo 'Boter bij de vis'](#)
- [ICAG-seminariereeks 2015](#)
- [Binnen bij boeren, bakkers en brouwers](#)
- [Oproep Dag van de Aardbei](#)
- [In de kijker](#)
- [Agro-erfgoed telex](#)
- [Beeldspraak: voedselcomités WO I](#)

De ontwikkeling van het Vlaamse platteland: de Vlaamse Landmaatschappij

Het Vlaamse platteland heeft sinds het eerste kwart van de twintigste eeuw een enorme **metamorfose** ondergaan. Van een landschap ingericht met het oog op de landbouwproductie, heeft het platteland van nu een veel bredere invulling gekregen. De **Vlaamse Landmaatschappij** (VLM) en haar voorgangers, de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom (NMKL) en de Nationale Landmaatschappij (NLM), hebben hierin een sleutelrol gespeeld.

In dit nieuwe themaverhaal wordt het belang van de VLM en haar voorgangers voor de ontwikkeling van het Vlaamse platteland uit de doeken gedaan. Van de eerste ruilverkaveling tot aan grootschalige landinrichtingsprojecten.

Het verhaal werd geschreven door **Peter Van Windekens (VLM)**. Lees alles op www.HetVirtueleLand.be.

[naar boven](#)

Collecties in zicht

Tijdens de projecten '**Veldwerk Denkwerk**' (2005) en '**Traject Voeding**' (2014) werden de noden van de **collectiebeheerders** van het erfgoed van landbouw en het erfgoed van eten en drinken in kaart gebracht. Een hierbij vaak terugkerende vraag was het meer zichtbaar maken van de eigen collectie voor het brede publiek via een gemeenschappelijke promotie.

CAG vatte daarom het plan op om een **overzicht** te maken van de publiek toegankelijke musea en verzamelingen in

Vlaanderen en Brussel die objecten bezitten met betrekking tot het **erfgoed van landbouw, platteland en voeding**. Dit overzicht is nu raadpleegbaar via het vernieuwde onderdeel '**Collecties**' op Het Virtuele Land. Bij elke collectie vind je naast de algemene informatie ook meer over de inhoud en de aanwezige expertise. Met enkele klikken vind je wat waar bewaard wordt en wie er bij betrokken is.

Staat jouw collectie er nog niet op of wil je bijkomende info? Neem dan contact op met bert.woestenborghs@cagnet.be.

Foto's: © BMMV, Brussels Museum van de Geuze, Lanz-Bulldog Museum, MIAT, Bakkerijmuseum en Frietmuseum Brugge

[naar boven](#)

Expo 'Boter bij de vis'

Wat schaft de pot? Deze prangende vraag laat de Belgische bevolking gedurende de hele oorlog niet los. Het **schaarse voedsel** is duur. Voedselproducenten en handelaars willen 'boter bij de vis'. Bijna het hele gezinsbudget wordt gespendeerd aan voedsel. Tijdens de oorlog is er grote nood aan goede boter en door de schaarste aan vlees vormt vis het alternatief bij uitstek.

Landbouwers kampen met een tekort aan grondstoffen. De Duitse bezetter eist op grote schaal vee en paarden op. De visserij kan dan weer nauwelijks haar werk doen door de bezetting van de zeehavens. De **problematische voedselsituatie en de creativiteit** van de Belgische bevolking

staan centraal in de expo 'Boter bij de vis. Landbouw, Voeding en Eerste Wereldoorlog'.

Ontdek het relaas van de **Groote Oorlog** vanuit een nieuw perspectief over het leven van alledag. We nodigen je graag uit op de opening van de tentoonstelling op **3 april 2015** in het **Hopmuseum Poperinge** en op **4 april**

2015 in het **Streekcentrum Huysmanhoeve** te Eeklo. Daarna start ze haar rondreis doorheen Vlaanderen en Brussel. Op deze locaties wordt met een aansluitende tentoonstelling ingezoomd op de unieke situatie in de regio tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Voor meer informatie bezoek www.boterbijdeviswo1.be.

[naar boven](#)

ICAG-seminariereeks 2015

In mei 2015 gaat opnieuw de ICAG-seminariereeks van start. In deze reeks worden nieuwe onderzoeksresultaten met betrekking tot het brede veld van landbouw, platteland en voeding voorgesteld.

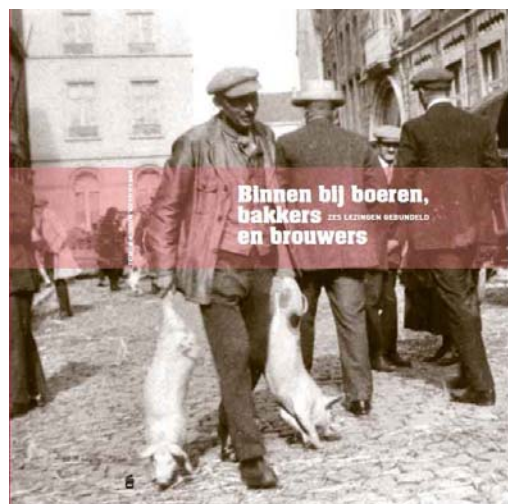
Agenda

- **Vrijdag 8 mei 2015:** Annelies Tollet (KADOC), 'Vlaams-Brabant drinkt'
- **Vrijdag 5 juni 2015:** dr. Valerie Dewaelheyns (KU Leuven / ILVO L&M), 'Het tuincomplex in strategisch perspectief. Een blik op het verleden en de toekomst van moestuinen.'
- **Donderdag 1 oktober 2015:** dr. Nelleke Teughels (Vrije Universiteit Brussel), 'Mag het iets meer zijn? Kleine kruidenierswinkels worden big business, Delhaize Frères & Cie 'Le Lion' (1867-1940).'
- **Donderdag 5 november 2015:** dr. Hanne De Winter (Centrum Agrarische Geschiedenis), 'Van mineralentheorie tot mestdecreet. Bodemvruchtbaarheidsonderzoek en bodemanalyses in België (1840-1991).'
- **Donderdag 10 december 2015:** dr. Erwin Karel (Rijksuniversiteit Groningen / Nederlands Agronomisch Historisch Instituut), 'Van kleine boer naar landbouwrobot. De modernisering van de landbouw in Nederland 1945-2000.'

Deze lezingen gaan telkens van 12u tot 14u door in de **salons van het Atrechtcollege**, Naamsestraat 63 te Leuven. Voor elk ICAG-seminarie wordt nog een uitnodiging verstuurd.

[naar boven](#)

Binnen bij boeren, bakkers en brouwers

Vorig jaar organiseerden Erfgoed Haspengouw en CAG een **lezingenreeks** over het culturele erfgoed van voeding en landbouw onder het thema **boeren, bakkers en brouwers**. Zes sprekers behandelden uiteenlopende onderwerpen:

- 'Oesters, roggebrood en appelcider - Eten en drinken in Vlaanderen en Haspengouw sinds 1800' door prof. dr. Yves Segers
- 'Allee, santé, geef er nog eens twee! - Brouwerijen en limonadefabrieken in Haspengouw' door Jo Billen

- 'Koken van eigen kweek - Met een knipoog naar Kasteel Mariagaarde' door Ria Christens en Magda Guelinckx
- 'Boeren op rijke grond - Landbouw[mechanisering] in Haspengouw', 1850-2000 door Bert Woestenborghs
- 'Delhaize Frères & Cie en de modernisering van de kleine buurtwinkel - Een blik op de ontluikende consumptiemaatschappij, 1870-1940' door dr. Nelleke Theugels
- 'Op de borrel in Limburg - Een zoektocht naar het Limburgse jeneververleden' door Davy Jacobs

Op vraag van de vele deelnemers worden de lezingen nu ter beschikking gesteld via de **nieuwe publicatie** 'Binnen bij boeren, bakkers en brouwers. Zes lezingen gebundeld'. Deze publicatie, met uniek fotomateriaal uit Haspengouw, is een uitgave van Erfgoed Haspengouw en Centrum Agrarische Geschiedenis. De publicatie kan je bestellen op de website van **Erfgoedcel Haspengouw**.

Bekijk ook **enkele sfeerbeelden** genomen tijdens de lancering op donderdag 26 februari.

[naar boven](#)

Oproep 'Dag van de Aardbei'

Op **zondag 10 mei** is het proefcentrum Pamel weer het decor voor de **Dag van de Aardbei**. Het is voor de 60ste maal dat het Koninklijk Nationaal Verbond van Aardbeitelers zijn Nationale Aardbeiententoonstelling inricht! Ter gelegenheid van dit diamanten jubileum wordt een oproep gelanceerd om oude foto's, filmpjes, voorwerpen (plukkorven, sproeimachines, hondenkarren enz.) maar ook mooie verhalen rond de aardbei op te diepen.

Heb jij hierover informatie? Reageer dan vóór 2 april via 054/32 08 46 of proefcentrum.pamel@vlaamsbrabant.be. Meer info over de Dag van de Aardbei vind je op www.dagvande aardbei.be.

[naar boven](#)

In de kijker

Twee smakvolle tentoonstellingen in de Koekenstad Antwerpen laten de bezoekers watertanden.

Het **Letterenhuis** focust in de expo '*De Beukelaer's Fabrieken*' op het verleden van het bedrijf van Edouard de Beukelaer en zijn familie. Vandaag zit De Beukelaer in Herentals, maar begin vorige eeuw was het bedrijf actief in het centrum van Antwerpen. De fabriek gaf duizenden Antwerpenaars werk en verleide alle passanten met zijn heerlijke zoeten geuren. De expo neemt de bezoekers mee terug in de tijd met oude foto's, een documentaire van bijna 100 jaar oud en andere schatten

uit de archieven van de fabriek. Dit historische materiaal wordt in de expo geconfronteerd met hedendaagse beelden van fotograaf Jimmy Kets.

Het **Museum aan de Stroom (MAS)** toont op zijn beurt in de expo '*Biscuits Parein*' wereldwijd uniek promotiemateriaal uit de privécollectie van Dimitri Parein, de achter-achterkleinzoon van graanhandelaar Edouard Parein, die in 1890 de gelijknamige koekjesfabriek oprichtte. Bezoekers ontdekken er nostalgische affiches, typische blikken koekjesdozen uit grootmoeders tijd en uniek promomateriaal dat hen terugvoert naar het verleden. De expo belicht de jaren 1890 tot 1965, toen Parein fusioneerde met het andere Antwerpse grote koekjesbedrijf, De Beukelaer. In het MAS kunnen bezoekers zich ook inschrijven voor lekkere workshops en koekjesateliers.

De tentoonstelling in het Letterenhuis (Minderbroedersstraat 22, 2000 Antwerpen) kan je nog **tot 30 mei** bezoeken en de mini-expo in het MAS kijkdepot (+2) (Hanzestedenplaats 1, 2000 Antwerpen) **tot 31 mei**. Voor meer informatie zie www.letterenhuis.be, www.mas.be en **MailScanner has detected a possible fraud attempt from "www.mas.be" claiming to be www.antwerpenkoekenstad.be**.

Foto: Arbeidsters aan het werk in de koekjesfabriek van De Beukelaer © Mondelēz International

[naar boven](#)

TELEX

Een selectie van nieuwsberichten en evenementen uit het erfgoedveld van landbouw, platteland en voeding. Lees de volledige telex op [Het Virtuele Land](#).

Familiekunde Vlaanderen vzw viert haar 50-jarig bestaan met op zaterdag **14 maart 'het 50ste congres'** en op zondag **15 maart de 'Dag van de familiegeschiedenis'**, beide evenementen gaan door in het FelixArchief te Antwerpen.

2 AHRC Collaborative Doctoral Awards: '**Rethinking technical change in modern British agriculture, c1920-1970.**' indienen kan tot maandag **23 maart**.

Rondleiding en lezing op maandag **23 maart** door Joris Vanderveken over de hopcultuur in het Mostinckxhuisje, Sint-Martens-Bodegem.

Op dinsdag **24 maart** vindt de Nacht van de Geschiedenis op diverse locaties in Vlaanderen en Brussel plaats met als thema 'Landbouw en visserij'. Bekijk het hele programma [hier](#).

Van woensdag **25 maart** tot zaterdag **4 april** gaat de tentoonstelling '**boeren en boerderijen van weleer**' door te Puurs, een initiatief van Erfgoedcel Puurs ism CC de Kollebloem.

Studiedag '**30 jaar melkquotum: begin of einde van een gouden tijdperk?**' op 27 maart 2015 in het ILVO, Caritasstraat 21, 9090 Melle. [Bekijk de uitnodiging](#).

Op zondag **12 april** is er een geleide '**Parkwandeling door Hengelhoeft**' in het Bezoekerscentrum Limburgs Landschap vzw te Houthalen-Helchteren.

Euregionaal Symposium '**Het Schathuis van de Smaak**' gaat door op woensdag **22 april** in Eindhoven, een samenwerking tussen het Summa College en ASG.

Call for Papers voor het '**Amsterdam Symposium on the History of Food 2016**' met het thema *Fire, Knives and Fridges. The material culture of cooking tools and techniques*. Indienen kan tot **30 april**.

Zondag **26 april** is het Erfgoeddag met als thema 'Erf'. CAG organiseert de gezinsactiviteit 'Wat erven wij van onze landbouw? Landbouw gisteren, vandaag en morgen op de Corbeekhoeve te Bierbeek (Pastorijweg 2).

Beeldspraak

Naar aanleiding van de expo 'Boter bij de vis' tonen we enkele beelden genomen tijdens de Eerste Wereldoorlog in bezet België. Om de dreigende **voedselcrisis** te voorkomen ontstonden Hulp- en Voedingscomités die zorgden voor de voedselbevoorrading en -verdeling onder de bevolking. Het inzamelen en de aanvoer van voedsel gebeurde door de **Commission for Relief in Belgium** (CRB), een liefdadigheidsorganisatie opgericht door Herbert Hoover die later president werd van de Verenigde Staten.

Lees hierover meer in het verhaal 'Het Nationaal Hulp- en Voedingscomité redt de bevolking' op boterbijdeviswo1.be.

[naar boven](#)

Afwegen van levensmiddelen door het Hulp- en voedingscomité van Duffel © Gemeentearchief Duffel, fotograaf H. Constant

Vrouwen zijn actief in hulp- en voedselverlening te Bilzen © Collectie Bilisium vzw, Bilzen

Brood wordt met grote aantallen geleverd © Collectie Isabelle en Jean Rigaux - fotograaf Louis Rigaux

Kinderen krijgen een voedzame soepmaaltijd in de kloosterschool van Handzame, 1915 ©WESTHOEK
verbeeldt

www.HetVirtueleLand.be

Vlaanderen
verbeelding werkt

KU LEUVEN

--
This message has been scanned for viruses and dangerous content by
[Amsab-ISG](#), and is believed to be clean.
[Click here to report this message as spam.](#)